

Tá svarti deyði herjaði í Noregi

Forlagið Dropin hevur givið út barnabókina »Eitt skip kom á Björgvin í 1349« eftir Torill Thorstad Hauger.

Steingrim Niclasen hevur týtt úr norsktum og Norðurlenska Ráðharraráðið (grannabókmentir) hevur stuðlað útgávu.

Bókin er um herviligu sjúkuna svarta deyða, sum kom til Noregs í 1349. Hon kom við einum skipi úr Onglandi, sum legði at í Bergen. Bókin sigur frá, hvussu sjúkan herjaði og, hvussu ein lítill einsamall genta og onnur røynu at bjarga sær í ruðuleikanum.

Nógvar sagnir eru í Noregi um svarta deyða. Nógvar siga frá fólki, sum livdu þúra einsamall í oyðnum dølum og villu heiðini. Best kenda søgnin er tann um Jostadalsrypu.

Tá svarti deyði kom til Jostadals, vórðu hús og garðar lögð í oyði. Bara ein lítill genta var eftir á livi í øllum dalinum. Hon var so vill og stygg, at fólk úr øðrum dali noyddust fanga hana, tá tey funnu hana. Hon var sum ein rýpa ella villflugur.

Myndirnar í bókini hevur hövundurin sjálfur teknað.

Bókin er 148 síður og kostar innbundin 140,00 kr.

Ísgongdin á korti

Danmarks Geologiske Undersøgelser, DGU, hevur givið út kort, sum sýnir ísgongdina í Føroyum í ísöldini.

Kortið er í mappu, har eisini er stutt frágreiðing á føroyskum, danskum og enskum.

Kostnaðurin er 75,00 kr.

Kortið er tó ikki nýtt. Tað er fyrr komið út, í 1986. Tá kom tað út

saman við ritgerðina »Glacial striae, roches moutonnées and ice movements in the Faeroe Islands« hjá Gunni Jørgensen og Jóan-nesi Rasmussen.

Útgevni er eisini DGU. Ritgerðin er 113 síður og hon kostar saman við kortinum 100,00 kr.

Í frágreiðingini, sum er komin út saman við kortinum hesaferð, stendur millum annað:

»Leivdir av botnum og dalslúðum dygst út imóti sjónum norðan og vestantil í oyggjunum visa, at landið tá røkk nógv longur út og kanningar av lutfallinum millum isborið grót av fremmandum uppruna og isborið grót av føroyskum uppruna frá havbotninum millum Hetland og Føroyar visa, at isurin hevur ligið um allan landgrunnin í landsynning úr Føroyum, tá hann lá viðastur.

Ovasta eygleiðingin av isbryndari hellu er í Reyðafellstindi, tætt upp imóti sjálvum tindinum, umleið 750 m. uppi«.

Reyðafellstindur er vestan fyri Skálafjørðin.

Mappan og kortið, nú eru komin, eru prentað í 1.000 eintøkum.

Savn av ummælum

Føroya Skúlabókagrunnur hevur givið út bókina »At taka dagar imillum« hjá Jógvan Isaksen.

Tittulgreinin »At taka dagar imillum« er søgulig grein um týðningin hjá ummælum og leiklut lummælans sum heild.

Síðani koma 36 ummæli, Jógvan Isaksen hevur skrivað 1981–88 um føroyskar og umsettar fagar bókmentir og um yrkisbókmentir. Ummælini eru áður prentað í Sosialinum, Brá, Skúlablaðnum og Framanum.

Eitt er lisið í Útvarpinum.

»At taka dagar imillum« er hentur lesnaður hjá bókmentaáhugaðum og í bókmentafrálæru.

Í fororðinum sigur hövundurin um bókina, at hon er hansara metingar um

tað at ummæla og um einstakar bókur. Bókin hvørki er ella vit lást at vera umboðandi fyri tað at ummæla í øllum sinum brígdum.

Jógvan Isaksen og Dorthe Juul Myhre hava lagt til rættis bókina, sum er 245 síður og kostar, innbundin, 240,00 kr.

Permumyndina eigur enski teknarin Aubrey Beardsley. Hon visir ein ummælara, ein rættan smakkdómara av tí gamla slagnum. Hann er ikki í iva um egði virði og egnan týðning, skrivur Jógvan Isaksen.

Týskt á byrjanarstigi

Føroya Skúlabókagrunnur hevur givið út tvær bókur til byrjanarundirvísing í týskum eftir André Niclasen.

Bøkurnar eita »Skrivligt týskt 1« og »Týsk málæra í samandrætti«.

Í fororðinum til »Skrivligt týskt 1« skrivur hövundurin m.a.:

»Skrivligt týskt vendir sær til næmingar, sum ikki hava havt týskt fyrr, t.e. til 8. flokk í fólkskúlanum, til kvöldskúlarnar, HF-fyrirreiking o.t.«.

Í fororðinum til »Týska málæra í samandrætti« stendur m.a.:

»Hesin samandrættur av týskari málæru er ætlaður bæði sum bráðfeingis hjálpi, so leingi einki annað er, og sum málæruvirkil til styttri skúlar og til skúlaflakkar við ójovnum kunneika...«

Av tí at torvurin á føroyskum frálæruútfari í fremmandamáli er stórir, hevur Skúlabókagrunnurin avgjørt at geva út hesar báðar bókur sum royndarútgávu. Tað merkir, at tað ikki verður gjørt stórvegis burtur úr litum, uppseting og satsi. Hetta m.a. tí, hövundurin André Niclasen ynskir at fáa at vita frá brúkarunum, hvørjar broytingar høvdu verið bókunum til gagns.

Bøkurnar fáast í bóka-búðunum og kosta ávíkavist 52,00 kr. og 72,00 kr.

sjónvarp

Týsdagur 15.

19.20 Tíðindi fyri deyv

19.30 Eitt barnaheim í London - 4:6

20.00 Dagur og vika

20.30 Kvinnumyndir

21.05 Hart imóti herðum

21.55 Midnight cowboy

- am. filmur

23.45 Liðugt

Til minnis um Marius Thomassen

Tá vit møttu á arbeidsplassinum friggjamorgunin 11. november fingur vit boðini. Stjóri okkara, Marius Thomassen, var deyður kveldið fyrri í Keypmannahavn. Hann gleiddi seg í vikuni fyrri saman við Katrini, konuni, at fara niður at siggja nýföddu abba-dótrina. Men sannast má, eingin veit á morgni, hvar hann á kveldi gistir. Marius andaðist stillisluga um kveldið 10. november. Hevði verið á fundi sama dag og hevði hann eisini verið á skrivstovu Tryggingarsambandsins á Højbro Plads, hevði verið sera væl hjúrdur, prátingarsamur og vinsælur sum vanligt.

Marius Thomassen var føddur í 1935 og var sostatt bert 53 ár, nú hann so bráðliga andaðist. Studentsprógv tók hann í 1953 og fór síðan undir útbúgving sína í Keypmannahavn. Í 1963 tók hann prógv sum aktuarur.

Marius Thomassen byrjaði í 1966 á Tryggingarsambandinum. 1. januar 1967 knyttur at Livstryggingini sum aktuarur. Legði til rættis Livstryggingarstovnin, sum byrjaði virki sitt á nýggjári 1967.

Tað hevur ikki verið nokur løtt uppgáva at stjórna tryggingarstovninum, sum byrjaði í krigstíð undir sera truplum umstøðum og við at siga ongum møguleikum at leita kunneika uttan eftir.

Hetta man helst hava verið eyðkenni fyrri tryggingarstovnin alla tíðina, men tað hevur tó eydnast.

Marius Thomassen at byggja upp ein nútímans tryggingarstovnin, sum í størum virkar væl og sum hevur fingið snið av at vera ein modernaður tryggingarstovnur.

Marius Thomassen hevur lagt til rættis eina tryggingarútbúgving av øllum, sum arbeida við trygging og undirvísing hevur sett sin friska dám á alt arbeiði, sum gjørt verður av tryg-

ingarfeløgnum.

Eisini hevur tænastustøðið hjá tryggingini fingið annað og dæmliari snið, sum m.a. hevur ført við sær, at Tryggingarsambandið í dag hevur avgreiðslur um oyggjarnar, um stutta tíð kemur avgreiðsla afturat á Tvøroyri og í Sundalagnum.

Marius Thomassen hevur lagt stóran dent á at skipa tryggingarvirksemið so, at tryggingarvirksemi er ein tænastustovnur — tíðum hevði hann frammi, at virksemi tryggingarsamtaksins er at tæna samfelagnum og fólkinum. Hetta grundsyn var hansara allan vegin.

Sjaldan hevur tú møtt persóni meira nærlagðum enn Mariusi at fara út í livið ein starvs-politikk, sum gav arbeidspólkunum bestu umstøður, ikki bara lønarliga, men eisini at virksemi teg heilt væl í dagliga arbeidsumhvørvinum.

Hann vildi fegin hava, at arbeidspólkið var við í tí, sum fór fram, og livdi við í teimum broytingum, sum gjordar vóru og máttu koma.

Marius var fult upptikin av at skapa tryggingar, sum vóru neyðugar og passandi fyrri nútíðina og fólk flest.

Tað lá honum á hjarta at tala tryggingarsøkina, tí honum lá sum nevnt á hjarta, at gera tað fullkomuliga skiligt fyrri fólki, at Tryggingarsambandið Føroyar er ein fólksins tænastustovnur. Tí lá tað honum eisini frammarlaga at fáa samskipanina av teimum ymsu tryggingarstovnunum til at samvirka, hóast hetta var lættari sagt enn gjørt.

Vit vistu, at Marius kendi sær mein, var sjúk, men at tað dámdi honum illa at tosa um tað, men hesar seinastu máningar hildu vit, at hann hevði tað gott. Var friur og lættur og var til reiðar, um tú hevði okkurt upp á hjarta.

Nú vóru boðini eftir honum. Tömleikin verður nivandi hjá tykkum, Katrin og børnunum.

Vit lýsa frið yvir minnið um ein góðan arbeidspól — ein sannan vinmann.

Jákup Lindenskov

KFKU

Várgleði møtir í dag klokkan 16.00.

Vit gera klárt til basarin í kvöld frá kl. 19.00.

